Ministerstvo vnitra

Aktuální legislativní novinky ze sekce legislativy a státní správy

Klára Štěpánková
Benešov, 29. září 2026

Dnešní témata

01 Novela zákona o OP a CD

02 Novela zákona o obcích

03 Připravované zákony

04 Připravované prováděcí právní předpisy

05 Změny v oblasti spisových služeb

Novela zákona o CD a OP (sněmovní tisk 172)

1. **Sjednocení postupů a zrychlení na přepážkách**
   - Sblížení postupů při vydávání CD a OP, což usnadní práci úředníkům, kteří obě agendy vykonávají, i orientaci samotným občanům.
   - Možnost sdílení biometrických údajů; pokud občan v jeden den požádá o OP i CD, využijí se otisky prstů a fotografie pořízené při první žádosti i pro tu druhou (zrychlí proces nabírání žádostí).

2. **Ponechání neplatného pasu**
   - Občané si budou moci (např. z nostalgických důvodů) ponechat cestovní pas, kterému skončila platnost. Podmínkou je, že jej úředník ORP úředně znehodnotí a zapíše informaci o ponechání dokladu do evidence cestovních dokladů (obdobně jako u OP). Zavádí se také nový přestupek, pokud občan nepředloží cestovní doklad k tomuto znehodnocení.

3. Přestupky a pokuty

- Dochází k přehodnocení závažnosti přestupků, které ORP projednávají. Sazby pokut budou nově odstupňovány podle typové nebezpečnosti jednání do tří úrovní: do 10 000 Kč, do 20 000 Kč a u nejzávažnějších případů (úmyslné zničení, odcizení nebo zneužití dokladu) až do 50 000 Kč.
- Maximální výše pokuty za zneužití digitálního stejnopisu průkazu (eDokladu) se zvyšuje ze současných 10 000 Kč na 50 000 Kč a věcná příslušnost k projednání tohoto přestupku přechází z Ministerstva vnitra na ORP.

4. Prodloužení platnosti OP pro pozůstalé

- Prodlužuje se platnost OP v případě úmrtí manžela nebo registrovaného partnera ze současných 45 dnů na 90 dnů. Pozůstalí tak budou mít více času na adaptaci a vyřízení nových dokladů

Novela zákona o obcích (sněmovní tisk 277)

1. Krácení odměn za výkon funkce zastupitele při souběhu s jinými funkcemi

- Bude krácena pouze odměna uvolněných členů zastupitelstva při souběhu s jinou uvolněnou funkcí v jiném územním samosprávném celku.
- Zastupitel bude mít povinnost do 5 dnů ohlásit vznik či zánik takového souběhu funkcí, aby měl ÚSC podklady ke správnému krácení platu.

2. Evidence představitelů územních samospráv

- Do RPP se nově kromě starosty/hejtmana zapíší i místostarostové a tajemníci obecních/městských úřadů. Cílem je mít jednotný a centrální zdroj aktuálních funkcionářů.
- Zapisovat se budou pracovní kontakty na tyto osoby (e-mail, telefon), informace o tom, zda jsou starostové a místostarostové uvolnění nebo neuvolnění pro výkon funkce.

3. Rozvoj společenství obcí

- Nově bude stačit, aby společenství mělo minimálně 10 obcí (dosud 15), pokud mají dohromady alespoň 10 000 obyvatel.
- Společenství obcí bude mít nově obligatorní výkonný aparát - kancelář s vedoucím kanceláře.
- Zaměstnanci vykonávající správní agendy v kanceláři budou mít status a školení *úředníka územního samosprávného celku*.
- Pokud bude v území zájem a chybí finance malým obcím na vlastní městskou/obecní policii, bude ji moci zřídit společenství obcí. Tato společná policie bude působit pouze v těch členských obcích, které nebudou mít vlastní a které projeví zájem.

4. Modernizace rejstříku dobrovolných svazků obcí

- Údaje se centralizují do jednoho informačního systému spravovaného Ministerstvem vnitra.

Připravované zákony

1. Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů na úseku vnitřní správy (DEVS)

- Automatizace správního řízení.
- Podpisové tablety.
- Asistované podání.
- Matriční/pasová identita.

2. Návrh zákona, kterým se mění některé volební zákony

- Transpozice dvou evropských směrnic týkajících se tzv. mobilních voličů.
- Upravuje ustanovení pro výměnu informací o zaregistrovaných mobilních voličích mezi členskými státy EU → občan jiného členského státu EU bude muset o možnost hlasovat v České republice požádat nejpozději 56 dnů přede dnem voleb (dnes jde o 39 dnů).

Připravované prováděcí právní předpisy

- **Vyhláška o ověřování:** Reaguje na požadavky 11 obecních úřadů nově vykonávat agendu ověřování a 2 úřadů o vyřazení ze seznamu.

- **Vyhláška k zákonu o matrikách:** Mění postupy tak, že matriční doklady do ciziny se budou přes zastupitelský úřad zasílány pouze při uhrazení poplatku, ruší 3 matriční úřady na základě jejich iniciativy a ruší ustanovení o zápisu registrovaného partnerství.

- **Vyhláška o zvláštní odborné způsobilosti:** Reaguje na změnu stavebního zákona a zákona o dodávání dřeva na trh v souvislosti se správními činnostmi.

- **Vyhláška o rovnocennosti vzdělání:** Rozšiřuje uznávané studijní a vzdělávací programy.

- **Novelizace nařízení vlády o oceněních udělovaných Ministerstvem vnitra a nařízení vlády o oceněních udělovaných Úřadem vlády České republiky:** Ruší se ocenění „*Cena za kvalitu ve státní správě*“ udělované ÚV ČR služebním úřadům. Navrhuje se začlenění správních úřadů mezi možné nominanty na ocenění „*Cena Ministerstva vnitra za kvalitu ve veřejné správě*“.

Změny v oblasti spisových služeb (senátní tisk 288)

1. Odklad atestací eSSL:

- Plošně se sjednocuje a odkládá povinnost tzv. veřejnoprávních původců dokumentů vykonávat spisovou službu výhradně v atestovaném elektronickém systému spisové služby na 1. leden 2029.

2. Nejmenší obce:

- Udržení standardu u nejmenších („jedničkových“) obcí - tyto malé obce budou mít povinnost vést elektronickou spisovou službu, přičemž jejich systém musí splňovat všechny věcné a technické požadavky zákona o archivnictví, prováděcí vyhlášky i Národního standardu eSSL. Pouze se na ně nevztahuje povinnost mít tento systém atestovaný.

3. Trvalé výjimky z atestací a Národního standardu eSSL:

- Z povinnosti mít atestovaný systém a splňovat požadavky Národního standardu eSSL se zcela vyjímají:

I. organizační složky „jedničkových“ obcí, městských částí a městských obvodů,

II. právnické osoby zřízené či založené „jedničkovými“ obcemi, městskými částmi a městskými obvody,

III. muzea, knihovny, galerie, památníky a zařízení sociální péče, které jsou zřízeny nebo založeny „dvojkovými“ obcemi nebo obcemi s matričním úřadem,

IV. školy.

4. Ochrana úřadů před nákupem nevyhovujících systémů:

- Přechodné ustanovení, které chrání veřejnoprávní původce v mezidobí (od účinnosti zákona do 31. prosince 2028) → dodavatelé jim v tomto čase nesmí nabízet ani prodávat jiné systémy elektronické spisové služby než ty, které budou povinné a legislativně vyžadované od ostrého startu 1. ledna 2029.

Ministerstvo vnitra

Děkuji Vám za pozornost!